

Správa o činnosti odboru sociálnych vecí za rok 2018

Pôsobnosť vyššieho územného celku v **sociálnej oblasti upravuje zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách** v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) a **zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately** a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Povinnosti vyplývajúce z týchto právnych predpisov Košický samosprávny kraj plní prostredníctvom referátu pre zariadenia a referátu poskytovania služieb občanovi Odboru sociálnych vecí a zdravotníctva Košického samosprávneho kraja (KSK).

Na základe tohto legislatívneho rámca **KSK plní tieto úlohy:**

- posudzovanie odkázanosti na sociálne služby,
- zabezpečovanie poskytovania sociálnych služieb
- financovanie sociálnych služieb,
- registrácia poskytovateľov sociálnych služieb na území kraja,
- kontrola kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately – k zariadeniam na výkon opatrení patria: krízové stredisko, resocializačné stredisko, detský domov pre maloletých bez sprievodu, pestúnske zariadenie.

Základným strategickým dokumentom v oblasti sociálnych služieb v Košickom kraji je Zastupiteľstvom KSK schválená **Koncepcia rozvoja sociálnych služieb KSK** na r. 2016 – 2020. Koncepcia je realizovaná (prostredníctvom vypracovaných akčných plánov) Odborom sociálnych vecí a zdravotníctva KSK, zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK ako aj ďalšími dotknutými inštitúciami (prevažne poskytovateľmi sociálnych služieb). Plnenie koncepcie je každoročne hodnotené, predkladané do zastupiteľstva a zverejnené na webovej stránke KSK.

Samosprávny kraj prináša priamu pomoc svojim obyvateľom predovšetkým poskytovaním sociálnych služieb v domovoch sociálnych služieb, špecializovaných zariadeniach, zariadeniach podporovaného a núdzového bývania, domovoch na pol ceste a útulkoch. Pretože systém sociálnej pomoci nie je jednoduchý a pre našich občanov môže byť aj neprehľadný vytvoril odbor sociálnych vecí a zdravotníctva Kanceláriu prvého kontaktu poskytujúcu základné sociálne poradenstvo.

I. REFERÁT POSKYTOVANIA SLUŽIEB OBČANOMI

Činnosť referátu poskytovania služieb občanovi Odboru sociálnych vecí je determinovaná zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. V súlade s citovaným zákonom boli Referátom poskytovania služieb občanovi (ďalej len „RPO“) v roku 2018 plnené tieto základné úlohy:

- vykonávanie posudkovej činnosti (vyhotovenie sociálnych posudkov, posudkov o odkázanosti na sociálnu službu, vydávanie rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu)
- zabezpečovanie sociálnej služby,

- vedenie evidencie vydaných posudkov a rozhodnutí prostredníctvom softvérovej aplikácie,
- vedenie evidencie žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby,
- sledovanie dopytu občanov Košického kraja po sociálnych službách,
- poskytovanie základného sociálneho poradenstva (zabezpečenie činnosti Kancelárie prvého kontaktu),
- spolupráca so subjektmi a inštitúciami, ako aj s ďalšími právnickými a fyzickými osobami pôsobiacimi v sociálnej a zdravotnej oblasti

Posudková činnosť

- Posudková činnosť pre účely poskytovania sociálnej služby je vykonávaná s cieľom posúdiť odkázanosť fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a jeho nárok na sociálnu službu. Pozostáva zo zisťovania potreby pomoci posudzovaného v oblastiach sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť aj v oblasti základných sociálnych aktivít. **V pôsobnosti** samosprávneho kraja je posudzovanie odkázanosti na sociálnu službu **v zariadení podporovaného bývania, v rehabilitačnom stredisku, v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení** u občanov, ktorí majú trvalý pobyt na území Košického samosprávneho kraja.
- V priebehu roka 2018 **o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu** požiadalo **881** občanov. Na základe žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu bolo **vydaných celkovo 752 kladných rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu**. Ďalšie rozhodnutia boli záporné, prípadne sa týkali zastavenia konania (z dôvodu úmrtia žiadateľa, späťvzatia žiadosti, neodstránenia nedostatkov podania alebo z dôvodu, že v danej veci už bolo právoplatne rozhodnuté), alebo ešte prebiehal proces posúdenia.

Zabezpečenie poskytovania sociálnej služby

- Počet občanov odkázaných na sociálnu službu sa odzrkadlil aj v počte požiadaviek na zabezpečenie sociálnej služby v priebehu roka 2018. Tunajšiemu úradu bolo doručených **711 žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby**.
- Vybaveniu žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby predchádzal **informovaný výber poskytovateľa sociálnej služby**. Ide o realizáciu práva výberu poskytovateľa sociálnej služby a práva na zabezpečenie dostupnosti informácií v jej zrozumiteľnej podobe (o mieste a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu, a o cieľovej skupine, o voľných miestach a počte čakateľov na voľné miesto...). Žiadosti o sociálnu službu boli bez zbytočných prieťahov priebežne postupované na priame vybavenie občanmi určeným konkrétnym poskytovateľom, a to buď do zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja alebo neverejným poskytovateľom sociálnych služieb, prípadne poskytovateľom v inom kraji.

Tab. Počet žiadostí o zabezpečenie SS za obdobie rokov 2012 - 2018

Rok	ŠZ	DSS	ZPB	RS	Spolu	počet vybav. žiad.	počet nevybav. žiadostí k 31.12.	počet žiadostí v poradovníkoch zariadení SS k 31.12.
2018	482	192	33	4	711	693	7	378
2017	475	162	43	12	692	683	9	360
2016	430	162	54	4	650	665	6	294
2015	462	154	62	11	689	706	21	238
2014	342	152	82	23	599	621	25	186
2013	262	179	52	32	525	472	53	182
2012	378	197	71	34	680	632	48	157

- **Vedenie evidencie žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby.** Žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby ako aj stav ich vybavenia sú vedené v evidencii, ktorá je verejne prístupná **na web stránke KSK** v časti sociálne veci – užitočné informácie. Evidencia obsahuje nasledovné údaje: poradové číslo, meno a iniciálu priezviska žiadateľa, okres trvalého bydliska, stav vybavenia, dátum aktualizácie. Je aktualizovaná pravidelne, vždy k 15. dňu v mesiaci.
- **Evidencie čakatel'ov na voľné miesto.** K 31.12.2018 bolo v evidenciách čakatel'ov na voľné miesta v konkrétnych zariadeniach sociálnych služieb, rešpektujúc občanov vlastný výber poskytovateľa sociálnej služby, vedených celkovo **378 žiadostí** o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby. Z toho 248 žiadostí u verejných poskytovateľov a 130 žiadostí u neverejných poskytovateľov. Najvyšší dopyt v Košickom kraji je po sociálnej službe poskytovanej v špecializovanom zariadení. Počet čakatel'ov na voľné miesto v špecializovanom zariadení predstavuje 72,22 % z celkového počtu žiadostí vedených v evidenciách čakatel'ov na voľné miesto.
- **Sledovanie dopytu po sociálnych službách v pôsobnosti VÚC.** Pre účely sledovania dopytu po posudzovaných druhoch sociálnych služieb boli v roku 2018 štvrťročne vypracované štatistické prehľady o počte prijatých, vybavených a nevybavených žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby. Prehľady slúžili pre sledovanie a vyváženie ponuky s dopytom po sociálnych službách: úpravy počtu zazmluvnených miest u neverejných poskytovateľov, zazmluvnenie miest u poskytovateľov na území iných krajov, príp. optimalizáciu služieb poskytovaných zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Kancelária prvého kontaktu (ďalej len „KPK“)

- poskytuje komplexné sociálne poradenstvo občanom prichádzajúcich do KPK. Bola zriadená v septembri 2010.
- poskytuje poradenstvo osobne, telefonicky, mailom, online.
- návštevnosť a využívanie služieb KPK každoročne narastá. Kým v roku 2011 bolo poskytnuté poradenstvo **1155 občanom**, v roku 2018 poskytla KPK svoje služby **3286 občanom**. Služba **osobne v priestoroch KPK** bola poskytnutá **2712 občanom**, **455 občanov** žiadalo

poradenstvo telefonicky, 49 občanov emailom a 70 občanom prostredníctvom online poradenstva.

- pred kanceláriou KPK je **umiestnená E-anketa**, ktorá ako moderný anketový systém realizovaný na tablete (prednastavené otázky s možnosťou výberu odpovede prostredníctvom emotikonov) umožňuje získať jednoduchú a objektívnu spätnú väzbu od občanov na činnosť a kvalitu poskytovaných služieb v KPK. Občania majú možnosť ohodnotiť činnosť KPK aj prostredníctvom **dotazníka spokojnosti** (prístupný v KPK a na webovej stránke www.vucke.sk v časti Sociálne veci/Kancelária prvého kontaktu). Vyhodnotením **dotazníka spokojnosti za rok 2018** a odpovedí z elektronickej **E-ankety** vyplynulo, že prevažná väčšina občanov, ktorí navštívili KPK bola spokojná s činnosťou a kvalitou poskytovaných služieb v KPK a nepodali žiadne návrhy na možné zlepšenie.
- priestoroch KPK majú občania k dispozícii **rôzne brožúry, noviny, letáky, zoznamy** špecializovaných poradcov, zoznamy konkrétnych zariadení sociálnych služieb, či už verejných alebo neverejných poskytovateľov sociálnych služieb s uvedenou cieľovou skupinou a priemernou mesačnou úhradou za poskytnutú službu v jednotlivých zariadeniach.
- **aktívne podporuje** aj projekt „Zlepšenie kvality poradenstva pre ženy zažívajúce rodovo podmienené násilie v partnerských vzťahoch v Košickom samosprávnom kraji“ a prácu organizácií na podporu ochrany žien pred násilím. V KPK sú distribuované letáky, brožúry a rôzne propagačné materiály pre ženy zažívajúce násilie.
- KPK informuje aj o rôznych výstavách a podujatiach súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb. V súvislosti so zvyšovaním informovanosti občanov zverejňuje aj letáky a odkazy na webovej stránke týkajúce sa napr. ochrany pred násilím (komisár pre deti, pre osoby so zdravotným postihnutím, národná linka pre ženy zažívajúce násilie).
- **činnosť KPK je pre verejnosť propagovaná** prostredníctvom médií v spolupráci s referátom pre styk s médiami a verejnosťou.

Ďalšie aktivity referátu poskytovania služieb občanovi

- realizácia **Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji na roky 2016 – 2020** prostredníctvom akčných plánov stanovených na rok 2018,
- spolupráca s Agentúrou regionálneho rozvoja pri dopracovaní koncepcie kraja,
- **metodické návštevy** poskytovateľov sociálnych služieb zameraných na oblasť procesných postupov pri prijímaní občanov do zariadenia na základe žiadosti KSK a pri opakovanom posudzovaní klientov zariadení,
- **manažovanie a aktualizovanie web stránky KSK** v časti sociálne ako aj **zabezpečovanie prepojenosti informácií** na webe KSK s webstránkami zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK
- zisťovanie spokojnosti občanov s poskytovaním sociálnych služieb prostredníctvom **dotazníka spokojnosti**. Jeho vyhodnotením OSV získava nové podnety na zlepšovanie kvality poskytovania sociálnych služieb.
- **organizovanie tematických prezentačno – predajných výstav** výrobkov zariadení sociálnych služieb: **Veľkonočná výstava** organizovaná dňa 20.03.2018 a **Vianočná prezentačno-predajná výstava výrobkov** zariadení sociálnych služieb uskutočnená dňa 11.12.2018. Výstavy bolo organizované v priestoroch KSK a zúčastnili sa ich nielen poskytovatelia v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického kraja ale tiež aj neverejní

poskytovateľa. Výstavy boli medializované na webovej stránke KSK a prostredníctvom sociálnej siete Facebook,

- **aktívna spolupráca s nemocnicami, obcami, vyššími územnými celkami, poskytovateľmi sociálnych služieb, občianskymi združeniami a tiež ďalšími osobami.** Išlo o vzájomné poskytovanie súčinnosti, bezplatné podávanie oznámení a poskytovanie poradenstva vo veci sociálnych služieb.

II. REFERÁT PRE ZARIADENIA

Činnosť referátu pre zariadenia (ďalej iba „RPZ“) upravujú dva kľúčové právne predpisy: Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane a sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov.

Medzi základné povinnosti RPZ vyplývajúce z vyššie uvedených právnych predpisov patria:

- Registrácia poskytovateľov sociálnych služieb
- Financovanie sociálnych služieb
- Kontrola poskytovateľov - trvanie podmienok na zápis do registra počas poskytovania služby a povinností poskytovateľa, kontrola plnenia povinností poskytovateľa
- Spracovanie a plnenie koncepcie rozvoja sociálnych služieb kraja

Financovanie sociálnych služieb

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb:

Košický samosprávny kraj poskytuje finančný príspevok na tieto sociálne služby: zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, útulok, domov na pol ceste, zariadenie podporovaného bývania, špecializované sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, tlmočnícka služba, služba včasnej intervencie. V roku 2018 bolo z rozpočtu KSK prostredníctvom uzatvorených zmlúv o poskytovaní sociálnych služieb financovaných spolu 99 poskytovateľov a 1501 miest, čo je oproti r. 2017 nárast o 123 miest v členení:

Služba	Počet zazmluvnených miest v r. 2017	Počet zazmluvnených miest v r. 2018
Domov sociálnych služieb	525	533
Špecializované zariadenie	269	310
Zariadenie podporovaného bývania	122	122
Rehabilitačné stredisko	53	52
Útulok	249	308
Domov na pol ceste	34	34
Zariadenie núdzového bývania	54	65
Špecializované poradenstvo	29 poradcov 50647,5 hodín	36 poradcov 67500 hodín

Služba včasnej intervencie	2 služby 3520 hodín	2 služby 6960 hodín
Tlmočnická služba	2 služby 3000 hodín	2 služby 3000 hodín
Sociálna rehabilitácia	1 služba 1250 hodín	1 služba 1250 hodín
Krízové stredisko	26	22
Resocializačné stredisko	46	46

Z dôvodu novely zákona o sociálnych službách, ktorá priniesla zmenu financovania u posudzovaných sociálnych služieb, KSK v r. 2018 vo výrazne vyššej miere ako v r. 2017 podporil služby krízovej intervencie a terénne služby, čo vyplýva aj z vyššie uvedenej tabuľky.

Špecializované sociálne poradenstvo

Základným pilierom v sociálnych službách je **kvalitné špecializované sociálne poradenstvo** dostupné pre každého občana. Na základe projektu „Optimalizácia poradenských služieb KSK“ sa snažíme vytvoriť územne rozloženú sieť špecializovaných poradcov pre jednotlivé cieľové skupiny, odrážajúcu skutočnú potrebu v jednotlivých regiónoch. Sieť poradní bezplatného sociálne poradenstvo pre občanov KSK je vytvorená na základe transparentného výberu z podaných projektov vždy na obdobie dvoch rokov, pričom podmienky siete vychádzajú z dôkladnej a zverejnenej analýzy. Sieť špecializovaného sociálneho poradenstva na r. 2018 – 2019 tvorí **36** poradcov. V rámci špecializovaného sociálneho poradenstva sa ročne poskytne cca **18 tis. poradenských služieb** a to osobnými, telefonickými a e-mailovými konzultáciami. Špeciálni sociálni poradcovia pôsobia v týchto mestách a obciach kraja: v mestách Košice, Michalovce, Sobrance, Kráľovský Chlmec, Veľké Kapušany, Trebišov, Krompachy, Gelnica, Spišská Nová Ves, Rožňava, Smižany a obciach Košické Oľšany, Haniska, Ždaňa, Jasov a Rozhanovce.

Služba včasnej intervencie

Služba včasnej intervencie bola v roku 2018 poskytovaná pri dvoch zariadeniach sociálnych služieb, a to DOMKO - Košice a ANIMA - Michalovce. V roku 2017 bolo v starostlivosti SVI pri zariadení **DOMKO -Košice** celkovo 29 rodín, k 31.12.2017 bolo uzatvorených 17 zmlúv. V roku 2018 to bolo 50 rodín a k 31.12.2018 bolo evidovaných 41 aktívnych rodín. Poskytovanie služby včasnej intervencie bolo v roku 2017 personálne zabezpečené v rozsahu troch pracovných úväzkov, od 01.07.2018 v rozsahu piatich plných úväzkov. V roku 2018 bolo v starostlivosti SVI pri zariadení **ANIMA - Michalovce** celkovo 8 rodín. Poskytovanie služby včasnej intervencie bolo v roku 2018 personálne zabezpečené v rozsahu dvoch pracovných úväzkov.

Počas poskytovania služby včasnej intervencie sú najčastejšie okruhy problémov: slabá informovanosť verejnosti o službe včasnej intervencie, nezáujem o spoluprácu zo strany lekárov, ťažkosti s poskytovaním služby včasnej intervencie v marginalizovaných a sociálne slabších rodinách, odmietanie integrácie zdravotne znevýhodnených detí zo strany predškolských zariadení, neprijatie skutočnosti rodiča, že u dieťaťa je spozorovaná odchýlka vo vývine.

Kontrolná činnosť

V roku 2018 vykonal OSV spolu **36** kontrol úrovně poskytovaných sociálnych služieb v súlade s § 81 zákona o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov, z toho:

- 6 kontrol u verejných poskytovateľov v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK
- 8 kontrol u neverejných poskytovateľov
- 22 kontrol v denných stacionároch

Obsahom kontrol bola kontrola interných predpisov zariadení (zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb, domáce poriadky, cenníky úhrad za poskytované služby, individuálne plány, pracovné postupy), zabezpečenia ošetrovateľskej starostlivosti, organizačné štruktúry – personálne zabezpečenie, kontrola výšky skutočne prijatej úhrady od prijímateľa sociálnej služby a vykázanej úhrady KSK, kontrola výšky ekonomicky oprávnených nákladov.

Register poskytovateľov sociálnych služieb

KSK o.i. vedie register poskytovateľov sociálnych služieb na svojom území. Vykonáva zápis do registra, zmeny v registri, výmaz z registra, vydáva výpisy z registra poskytovateľov. V sledovanom období vykonal RPZ spolu 134 zápisov nových služieb/nových poskytovateľov, vykonal 25 výmazov z registra na základe vlastnej žiadosti alebo z iných dôvodov (napr. ukončenie poskytovania služby). Okrem toho vykonal množstvo zmien v registri na základe žiadostí poskytovateľov (zmeny zodpovedného zástupcu za sociálnu službu, zmeny kapacít, zmeny štatutárnych zástupcov,...).

Aktivity zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK

V zriaďovateľskej pôsobnosti KSK je 13 zariadení sociálnych služieb (vrátane organizačných súčastí) s celkovou kapacitou **1836 miest**, v členení:

- a) **4** špecializované zariadenia s kapacitou **344** miest v pobytovej celoročnej forme soc. služby a **20** miest v ambulantnej forme soc. služby,
- b) **12** domovov sociálnych služieb s kapacitou: **881** miest v pobytovej celoročnej forme sociálnej služby, **39** miest v pobytovej týždennej forme soc. služby, **113** miest v ambulantnej forme soc. služby,
- c) **3** zariadenia podporovaného bývania s kapacitou **25** miest,
- d) **5** zariadení pre seniorov s kapacitou **340** miest,
- e) **1** nocľaháreň s kapacitou **18** miest,
- f) **1** útulok s kapacitou **9** miest,
- g) **3** krízové strediská s kapacitou **47** miest,
- h) služba včasnej intervencie pri zariadeniach **DOMKO-DSS, Košice** a **ANIMA-DSS, Michalovce**.

Ostatné aktivity referátu pre zariadenia

- 7. etapa optimalizácie soc. služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK zameraná hlavne na vytvorenie chýbajúcich služieb: útulky pre rodiny s deťmi, špecializované zariadenie pre autistov v Košiciach, zariadenie podporovaného bývania pre ľudí s mentálnym postihnutím, zariadenie služby včasnej intervencie v Rožňave
- V. ročník športových hier klientov zariadení sociálnych ktoré sa uskutočnili dňa 07.09.2018 pod záštitou HARMONIA – DSS, ZpB a ZpS, Strážske. Športových hier sa zúčastnilo spolu 40 prijímateľov sociálnych služieb z 13 zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK,
- II. ročník tanečno - pohybovej súťaže Tancuj srdcom pod záštitou JASANIMA – DSS, Rožňava sa uskutočnil dňa 26.9.2018, ktorej sa zúčastnilo spolu 90 prijímateľov sociálnych služieb,
- IV. ročník speváckej súťaže Zlatý slávik sa uskutočnil dňa 26.10.2018 pod záštitou VIA LUX – DSS a ZpS, Košice – Barca, ktorej sa zúčastnilo spolu 23 prijímateľov sociálnych služieb z 12 zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK a jedno zariadenie sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja,
- v roku 2018 bol pridelený Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou ďalším zariadeniam sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, a to: VIA LUX – DSS a ZpS, Košice –Barca, JASANIMA-DSS, Rožňava, SUBSIDIUM – ŠZ, ZpS a DSS, Rožňava, ONDAVA –DSS, Rakovec nad Ondavou a zariadenia sociálnych služieb uzatvorili zmluvu so zdravotnou poisťovňou: SUBSIDIUM, Rožňava od 01.07.2018 so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou(VŠZP), VIA LUX, Košice-Barca od 01.11.2018 so VŠZP a ARCUS, Košice od 01.07.2018 so VŠZP, od 01.08.2018 so zdravotnou poisťovňou Dôvera a od 01.09.2018 so zdravotnou poisťovňou UNION
- v auguste 2018 bola podpísaná zmluva na realizáciu projektu DEI zariadenia sociálnych služieb LIDWINA, Strážske o nenávratný finančný príspevok,
- v súvislosti so zavádzaním procesného riadenia v ZSS bolo vyškolených 52 zamestnancov z 13 zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK,
- **15. ročník festivalu dramatickej tvorivosti klientov zariadení sociálnych služieb MOST ÚSMEVOV.** Festival sa konal 29. mája 2018 v divadelnej sále košického Jumbo centra. Prehliadku pripravil odbor sociálnych vecí a zdravotníctva Úradu Košického samosprávneho kraja, DOMKO-DSS, Košice a občianske združenie DOMKO v umení pod záštitou predsedu KSK Rastislava Trnku. Most úsmevov chce ukázať, že ľudia s ťažkým zdravotným postihnutím majú možnosti, schopnosti, talent, tvorivosť a iniciatívu. Zároveň chce upozorniť na prácu zamestnancov týchto zariadeniach. Na prehliadke predviedli kolektívy rôzne žánre dramatickej tvorby – básnickú i prozaickú, činohru, spevohru, tanec, balet, pantomímu,
- v roku 2018 zariadenia realizovali akcie v spolupráci s komunitou - školami, obcou, príp. inými zariadeniami sociálnych služieb za účasti klientov zariadenia, ANIMA – účasť na Sobranskom a Zemplínskom jarmoku, HARMONIA – účasť na benefičnom koncerte “Veľa lásky“ v Štóse, ONDAVA – aktívna účasť na Zemplínskych slávnostiach, Margaretafeste v Prešove či Valaských oslavách,
- **zavedené nové metódy a techniky práce** v zariadení sociálnych služieb ONDAVA, Rakovec nad Ondavou zriadená miestnosť snoezelen, zároveň bola vyčlenená a upravená

miestnosť, ktorú prijímatelia sociálnych služieb využívajú na biblioterapiu a muzikoterapiu. V zariadení HARMONIA, Strážske bol v roku 2018 zriadený reminiscenčný kútik, do miestnosti snoezelen zakúpená vodná posteľ a knižnica doplnená o nové knižné tituly,

- pokračovanie vo **vzdelávaní zamestnancov** zariadení: v sledovanom období bolo do rôznych vzdelávacích seminárov, školení. Za účelom zvýšenia kvality poskytovaných sociálnych služieb bolo v roku 2018 zariadeniach vyškolených viac ako 213 **zamestnancov** školenia sa týkali najmä: pracovník pre rozvoj pracovných zručností, inštruktor sociálnej rehabilitácie, bazálnej stimulácie, snoezelen, práce s agresívnym klientom, individuálneho plánovania, manažéra kvality, validácie, edukácie o demencii, telesného a netelesného obmedzovania, kľúčového zamestnanca a ošetrovateľskej starostlivosti.

III. REFERÁT PRE INTEGRÁCIU SOCIÁLNE VYLÚČENÝCH KOMUNÍT

Činnosť referátu pre integráciu sociálne vylúčených komunít bola v roku 2018 zameraná na tieto oblasti:

- a) participácia na aktivitách týkajúcich sa sociálne vylúčených komunít v kraji
- b) spracovania prieskumov, analýz, rozvojových trendov v oblasti sociálne vylúčených komunít,
- c) poskytovanie metodickéj pomoci a zabezpečovanie konzultácií, poradenstva pre potenciálnych žiadateľov z kraja o možnostiach finančnej podpory,
- d) vypracovanie a aktualizácia projektových zámerov z kraja za oblasť marginalizovaných rómskych komunít v kraji
- e) vypracovanie stanovísk a odporúčaní k projektom zameraným na oblasť riešenia rómskej problematiky v kraji.

Poskytovanie metodickéj pomoci a zabezpečovanie konzultácií, poradenstva pre potenciálnych žiadateľov z kraja o možnostiach finančnej podpory:

- Mapovanie momentálne funkčných obecných, sociálnych podnikov a chránených dielní v kraji, hlavne zriadených obcami.
- Začatá komunikácia o sociálnych podnikoch s obcami Hrhov, Plešivec, Jablonov nad Turňou, Margecany, Gelnica, mestská časť Košice – KVP.
- Spolupráca pri kreovaní sociálneho podniku - práčovne pri DSS Subsidium v Rožňave.
- Vytvorenie databázy s reálnymi záujemcami ohľadom sociálneho podniku: Obec Nižná Myšľa – v spolupráci so Slovenským technickým múzeom Košice, obcou Nižná Myšľa, neziskovým sektorom a dobrovoľníkmi /s prihladením na mesto Košice ako Európske mesto dobrovoľníctva/, Mazák s.r.o., Solutions 4U.